

۲۲۱- بر چه اساسی می توان درباره ی جهان های اجتماعی مختلف داوری کرد
و مراد از عقلانیت در غلبه ی کنش های عقلانی معطوف به هدف ..... و
منظور از هدف ..... می باشد.

۱) بر اساس ظرفیت ها و توان مندی هایی که برای بشر ایجاد می کنند و
مطابق با محدودیت هایی که در مقابل آن به وجود می آورند- عقلانیت
ابزاری- امور قابل دسترس در این جهان

۲) براساس استعدادهای معنوی انسان و پیامدها و نتایجی که به وجود می آورد - عقلانیت ذاتی - امور متافیزیک و علمی که داوری ارزشی می کنند.

۳) براساس ارزش ها و آرمان های آن و مطابق با پیامدها و نتایجی که به دنبال می آورند - عقلانیت ابزاری - امور قابل دسترس در این جهان

۴) براساس فرصت باروری و شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت و مطابق با محدودیت ها یا فرصت هایی که برای انسان به وجود می آورند - عقلانیت ذاتی -

اهداف دنیوی

۲۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس ارزش‌ها و آرمان‌های آن و نیز مطابق با پیامدها و نتایجی که به دنبال می‌آورند داوری کرد. برخی از جهان‌ها استعدادهای معنوی را نادیده می‌گیرند یا فرصت باروری و شکوفایی سطوح مختلف عقلانیت را فراهم نمی‌آورند و برخی دیگر مانع از بسط ابعاد معنوی وجود انسان می‌شوند و با رویکرد دنیاگریز خود، از توانمندی آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

یکی از ویژگی‌های جهان متجدد از نظر ماکس وبر «غلبه‌ی کنش‌های عقلانی معطوف به هدف» است که مراد از عقلانیت در این عبارت «عقلانیت ابزاری» و منظور از هدف «امور قابل دسترس در این جهان» است، یعنی در این جهان آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این هدف‌ها از علوم تجربی استفاده می‌کنند.